EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

29. aprill 2010 *

Kohtuasjas C-102/09,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Tribunale di Firenze (Itaalia) 20. veebruari 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. märtsil 2009, menetluses

Camar Srl

versus

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský, T. von Danwitz (ettekandja) ja D. Šváby,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. veebruari 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Camar Srl, esindajad: *avvocato* W. Viscardini ja *avvocato* G. Donà,

– Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,

– Euroopa Komisjon, esindajad: L. Prete ja A. Bordes,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Majandusühenduse ja selle ühendusega assotsieerunud Aafrika ning Madagaskari riikide vahelise assotsiatsioonikonventsiooni, mis on allkirjastatud 20. juulil 1963 Yaoundé's (EÜT 1964, 93, lk 1431, edaspidi „esimene Yaoundé konventsioon") artikli 14 ning neljandale AKV-EMÜ konventsioonile, mis on allkirjastatud 15. detsembril 1989 (EÜT 1991, L 229, lk 3, edaspidi „neljas Lomé konventsioon"), lisatud protokolli nr 5 (banaanide kohta) artikli 1 tõlgendamist.

2 See taotlus esitati Camar Srl'i (edaspidi „Camar") poolt Presidenza del Consiglio dei Ministri (riigikantselei) vastu esitatud kahju hüvitamise hagi raames kahju tõttu, mis selle äriühingu sõnul talle väidetavalt Corte suprema di cassazione (kassatsioonikohus) poolse ühenduse õiguse rikkumise tagajärjel tekkis.

Õiguslik raamistik

Rahvusvahelised konventsioonid

3 Esimese Yaoundé konventsiooni I jakku „Kaubavahetus" kuuluv artikkel 1 sätestab:

„Selleks et soodustada assotsieerunud riikide ja liikmeriikide vahelise kaubavahetuse elavdamist, tugevdada nendevahelisi majanduslikke suhteid ja assotsieerunud riikide majanduslikku iseseisvust ning panustada seeläbi rahvusvahelise kaubanduse arengusse, on kõrged konventsiooniosalised kokku leppinud järgmistes sätetes, mis reguleerivad nende vastastikuseid kaubandussuhteid."

4 Esimese Yaoundé konventsiooni artikkel 14 sätestab:

„Ilma et see piiraks käesolevas konventsioonis ja eelkõige eespool artiklis 3 sisalduvate erisätete kohaldamist, hoiduvad lepinguosalised võtmast siseriiklikke maksumeetmeid ja kasutamast siseriiklikke maksustamispraktikaid, mis võivad tekitada otsese või kaudse diskrimineerimise kodumaiste ja teistest lepinguosalistest riikidest pärit samasuguste toodete vahel."

5 Esimene Yaoundé konventsioon asendati Euroopa Majandusühenduse ning selle ühendusega assotsieerunud Aafrika ja Madagaskari riikide vahelise assotsiatsioonikonventsiooniga, mis allkirjastati Yaoundé's 29. juulil 1969 (EÜT 1970, L 282, lk 2;

edaspidi „teine Yaoundé konventsioon"). Viimase artikkel 5 on sõnastuselt peaaegu identne esimese Yaoundé konventsiooni artikliga 14, sätestades:

„Ilma et see piiraks käesolevas konventsioonis sisalduvate erisätete kohaldamist, hoiduvad lepinguosalised võtmast siseriiklikke maksumeetmeid ja kasutamast siseriiklikke maksustamispraktikaid, mis võivad tekitada otsese või kaudse diskrimineerimise kodumaiste ja teistest lepinguosalistest riikidest pärit samasuguste toodete vahel."

6 Lomé AKV-EMÜ konventsioon, mis allkirjastati 28. veebruaril 1975 (EÜT 1976, L 25, lk 2; edaspidi „esimene Lomé konventsioon"), asendas teise Yaoundé konventsiooni. Esimesele Lomé konventsioonile lisatud protokolli 6 (banaanide kohta) punkt 1 sätestab:

„1. ühtegi [Aafrika, Kariibi mere ega Vaikse ookeani piirkonna riiki (AKV)] ei või banaanide ekspordi osas ühendusse seada ebasoodsamasse olukorda kui olevikus või minevikus, mis puudutab juurdepääsu turgudele ja eelistele, mis tal nendel turgudel on".

7 Peaaegu identses sõnastuses sätestab neljandale Lomé konventsioonile lisatud protokolli 5 artikkel 1:

„Ühtegi AKV-riiki ei või banaanide ekspordi osas ühendusse seada ebasoodsamasse olukorda kui minevikus või olevikus, mis puudutab juurdepääsu tema traditsioonilistele turgudele ja eelistele, mis tal nendel turgudel on."

8 Protokolli nr 4 (banaanide kohta), mis on 31. oktoobril 1979 Lomé's allkirjastatud AKV-EMÜ teise konventsiooni (EÜT 1980, L 347, lk 140) ning 8. detsembril 1987 Lomé's allkirjastatud AKV-EMÜ kolmanda konventsiooni (EÜT 1986, L 86, lk 3) lisa, artikkel 1 on samuti peaaegu identselt sõnastatud.

9 Vastavalt 27. veebruari 1990. aasta AKV-EMÜ ministrite nõukogu otsuse nr 2/90 alates 1. märtsist 1990 kehtivate üleminekumeetmete kohta (EÜT L 84, lk 2) artikli 2 lõike 1 punktile f ning nõukogu 5. märtsi 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 714/90, mis käsitleb otsuse nr 2/90 kohaldamist (EÜT L 84, lk 1), artiklile 1 ja artikli 2 teisele lõigule oli neljandale Lomé konventsioonile lisatud protokoll nr 5 (banaanide kohta) kohaldatav alates 1. märtsist 1990.

Siseriiklikud õigusnormid

10 9. oktoobri 1964. aasta seadus nr 986/1964 (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, edaspidi „*GURI*" nr 264, 27.10.1964) kehtestas värskete banaanide suhtes siseriikliku tarbimismaksu. See seadus tunnistati 29. detsembri 1990. aasta seadusega nr 428/1990 (*GURI* nr 10, 12.1.1991) kehtetuks. Aastatega oli selle maksu summat järk-järgult suurendatud ning selle kohaldamise lõpetamise hetkeks ulatus see 525 Itaalia liirini kilogrammi kohta. Traditsiooniliselt Itaalias toodetavate puuviljade suhtes ei olnud sellel ajaperioodil tarbimismaksu kehtestatud.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

11 Camar vaidlustas kahe menetluse käigus temalt seaduse nr 986/1964 alusel Somaaliast pärit banaanide impordilt nõutud maksu. Need menetlused lõpetati kahe Corte suprema di cassazione otsusega.

12 Seejärel Tribunale di Firenzele (Firenze kohus) esitatud hagis väitis Camar, et Corte suprema di cassazione rikkus ühenduse õigust ning eelkõige EÜ artiklist 234 tulenevat kohustust, sest see kohus jättis talle esitatud hagid rahuldamata, ilma et ta oleks esitanud Euroopa Kohtule teatavad eelotsuse küsimused.

13 Camari poolt kohtuistungil esitatud teabest tuleneb, et põhikohtuasjas kõne all olev maksustamine leidis aset pärast 1. märtsi 1990. Sel perioodil oli banaanide tootmine Itaalias minimaalne, kui mitte olematu.

14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus osutab, et selle kontrollimine, kas seadus nr 986/1964 on vastavuses kohustustega, mis tulenevad käesoleva kohtuotsuse punktides 3–8 mainitud rahvusvahelistest konventsioonidest, tuleks lahendada temale Camari poolt esitatud vastutust puudutava hagi põhjendatuse hindamise raames eelotsusega. Ta leiab, et see kontrollimine tõstatab õiguslikult keerukaid küsimusi, mida Euroopa Kohtus ei ole selles valdkonnas veel tervikuna käsitlenud.

15 Neil asjaoludel otsustas Tribunale di Firenze menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas see, kui liikmesriik kehtestab Somaaliast imporditavate banaanide suhtes siseriikliku maksu, mida faktiliselt ei kohaldata kodumaiste banaanide suhtes (kusjuures neid ei toodeta kas üldse või toodetakse väga vähe) ega kohaldata ühegi teise kodumaise puuvilja suhtes, on vastuolus esimese Yaoundé konventsiooni artikliga 14?

Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis:

2. kas esimese Yaoundé konventsiooni artikliga 14 vastuolus oleva maksu võtmine Somaalia banaanide Itaaliasse importimise eest 1990. aastal on vastuolus Lomé konventsioonile lisatud banaane käsitleva ja tookord kehtinud protokolliga, võttes arvesse nimetatud protokolli sätteid koostoimes eelmistele Lomé konventsioonidele lisatud analoogsete protokollide sätetega ja teise Yaoundé konventsiooni artikliga 5?

Kui vastus on eitav, siis:

3. kas tuleb asuda seisukohale, et niisuguse maksu suurendamised nagu Itaalia tarbimismaks Somaaliast pärit banaanidelt pärast 1976. aasta 1. aprilli on Lomé konventsioonidele lisatud banaane käsitlevate protokollidega vastuolus, sõltumata niisuguste suurendamiste konkreetsest mõjust nende banaanide ekspordile?"

Eelotsuse küsimused

Esimene ja teine küsimus

16 Oma esimese küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas esimese Yaoundé konventsiooni artikkel 14 keelab sellise maksu kehtestamise nagu on kehtestatud seadusega nr 986/1964 nii, et isegi peale Yaoundé konventsiooni

kohaldamise lõppemist ei või liikmesriik võtta selle seaduse alusel maksu assotsieerunud riigist pärit banaanide impordi pealt.

17 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb kõigepealt uurida, kas nimetatud artikliga 14 on vastuolus, kui liikmesriik maksustab niisuguse seaduse alusel, nagu on seadus nr 986/1964, Somaaliast pärit banaanide tarbimise ajavahemikul, mil seda meedet rakendati. Selleks tuleb analüüsida nimetatud artikli 14 ulatust, ilma et oleks vaja kindlaks teha, kas sellel sättel on vahetu õigusmõju. Nagu tuleneb esimese küsimuse sõnastusest, esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimuse kõnesoleva artikli ulatuse kohta, sõltumata selle võimalikust vahetust õigusmõjust.

18 Esimese Yaoundé konventsiooni artikli 14 kohaselt kohustuvad kõik lepinguosalised hoiduma võtmast siseriiklikke maksumeetmeid ja kasutamast siseriiklikke maksustamispraktikaid, mis võivad tekitada otsese või kaudse diskrimineerimise kodumaiste ja teistest lepinguosalistest riikidest pärit samasuguste toodete vahel.

19 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et banaanide tootmine oli põhikohtuasjas tähtsust omaval ajavahemikul Itaalias minimaalne, kui mitte olematu, ning tuleb seega jätta tähelepanuta. Seega tuleb hinnata samataolisust, millel põhineb selle sõnastuse järgi esimese Yaoundé konventsiooni artiklis 14 sätestatud keeld, lähtudes võrdlusest kõne all olevas liikmesriigis tüüpiliselt toodetavate puuviljadega (vt analoogia alusel 7. mai 1987. aasta otsus kohtuasjas 184/85: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 1987, lk 2013, punkt 8).

20 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohtul paluti teha otsus banaanide ja muude Itaalias toodetavate puuviljade samataolisuse osas kohtuasjades, mis käsitlesid EMÜ asutamislepingu artikli 95 esimese lõigu tõlgendamist (mis muutus EÜ asutamislepingu artikli 95 esimeseks lõiguks ja edasi EÜ artikli 90 esimeseks lõiguks). Euroopa Kohus otsustas, et need kaks tootekategooriat ei ole EMÜ asutamiselepingu

artikli 95 esimese lõigu tähenduses samasugused, kuna neil on erinevad omadused ja nad ei vasta tarbijate samadele vajadustele (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, punktid 9 ja 10, ning 7. mai 1987. aasta otsus kohtuasjas 193/85: Cooperativa Co-Frutta, EKL 1987, lk 2085, punktid 17 ja 18).

21 Nimelt nentis Euroopa Kohus, et nii mainitud tootekategooriate organoleptilised omadused kui ka veesisaldus on erinevad ning banaani peetakse vähemalt Itaalia turul väga toitvaks ja energiarikkaks toiduks, mis on väikelastele hästi vastuvõetav (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, punkt 10).

22 Camar ei sea sellist asjaolude hinnangut kahtluse alla. Vastupidi, ta esitab argumente, mis pooldavad esimese Yaoundé konventsiooni artikli 14 palju laiemat tõlgendust kui see, mille juurde tuleks seoses eespool viidatud kohtuotsustega jääda EÜ artikli 90 esimese lõigu osas.

23 Nimelt tuleks esimese Yaoundé konventsiooni artiklit 14 Camari hinnangul tõlgendada selliselt, et see ei keela mitte ainult samasuguste toodete diskrimineerivat maksustamist, vaid EÜ artikli 90 esimeses ja teises lõigus sisalduvate sätete koosmõjus ka mis tahes kaudse maksualase kaitse kodumaiste toodete suhtes, mis konkureerivad imporditud toodetega. Nimetatud artikli 14 tõlgendus, mille järgi see säte eeldab, et imporditud toodetel on samad omadused kui kodumaistel toodetel, võtaks sellelt sättelt kogu kasuliku mõju, kuna Aafrika riikidest pärit tooted, mida on silmas peetud esimeses Yaoundé konventsioonis, on kõik troopilised tooted, millel on liikmesriikidest pärit toodetega võrreldes erinevad omadused.

24 Seega tuleb nentida, et esimese Yaoundé konventsiooni artikkel 14 ei toeta kuidagi Camari tõlgendust. Nimelt piirdub see säte – sarnaselt EÜ artikli 90 esimeses lõigus

kasutatud sõnastusega – diskrimineeriva maksustamise keelu ettenägemisega ainult samasuguste toodete suhtes. Viimati nimetatud normi kohta käiva kohtupraktika järgi on samasugused tooted, mille osas see keeld kehtib, tooted, millel on analoogsed omadused ja mis vastavad tarbijate samadele vajadustele (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, punktid 9 ja 10).

25 Sellest tuleneb, et kui ühendus ja sellega assotsieerunud Aafrika ja Madagaskari riigid oleks soovinud reguleerida riikliku maksustamise küsimust toodete suhtes, mis ei ole samasugused, vaid teineteisega konkureerivad, oleks nad selle asemel, et võtta vastu säte, mis sarnaneb ainult EÜ artikli 90 esimese lõiguga, võtnud vastu sätte, mis võtab üle ka EÜ artikli 90 teise lõigu (vt analoogia alusel 12. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-469/93: Chiquita Italia, EKL 1995, lk I-4533, punkt 43).

26 Seega tuleb nentida, et tõlgendus, mille Camar esimese Yaoundé konventsiooni artikli 14 osas välja pakkus, on vastuolus selle artikli sõnastusega.

27 Lisaks tuleb uurida, kas esimese Yaoundé konventsiooni eesmärgist tulenevalt peab selle artiklit 14, hoolimata selle piiratud sõnastusest, tõlgendama selliselt, et selles osutatakse ka analoogsetele siseriiklikele maksumeetmetele nendega, mis on keelatud EÜ artikli 90 teise lõigu alusel.

28 Selles osas tuleb esmalt märkida, et esimese Yaoundé konventsiooni artikli 14 tõlgendus, mis läheb kaugemale selle sõnastustest, ei ole vastupidi Camari väidetele vajalik selle sätte kasuliku mõju tagamiseks.

29 Ühest küljest tuleb terminit „samasugused tooted" tõlgendada mitte nii, et sellega nõutakse toodete identsust, vaid nii, et sellega välistatakse tooted, millel on erinevad

omadused ja mis ei vasta tarbijate samadele vajadustele – nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 20. Sellest tuleneb, et isegi tüüpilisi troopilisi tooteid ei saa pidada üldiselt võetuna samasugusteks liikmesriigist pärit toodetega.

30 Teisest küljest osutab esimese Yaoundé konventsiooni artikkel 14 vastavalt selle sõnastusele toodetele, mis pärinevad lepinguosalistest riikidest üldiselt, mitte ainult troopilistele toodetele.

31 Teiseks tuleb laiemas perspektiivis märkida, et ei saa lubada esimese Yaoundé konventsiooni artikli 14 tõlgendust, mille järgi sellele sättele omistatakse ulatus, mis hõlmab ka selliste siseriiklike maksumeetmete keeldu, mida on silmas peetud EÜ artikli 90 teises lõigus. Nimelt on need kaks sätet kantud erinevatest eesmärkidest, nii et neid ei saa tõlgendamise teel võrdsustada.

32 Pealegi tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et EÜ artikli 90 eesmärk on tagada kaupade vaba liikumine liikmesriikide vahel normaalsetes konkurentsitingimustes, keelates igasuguse kaitse, mis võib tuleneda diskrimineerivate riigimaksude kohaldamisest teiste liikmesriikide toodete suhtes, ning tagada riigimaksude täielik neutraalsus kodumaiste toodete ja imporditud toodete vahelise konkurentsi osas (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, punkt 7).

33 Samuti tuleb selle sätte tõlgendamisel võtta arvesse asutamislepingu eesmärke, mis on sätestatud EÜ artiklites 2, 3 ja 14, ning mille seas on esmajärjekorras ära toodud niisuguse siseturu rajamine, kus on tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine (vt selle kohta 25. veebruari 1988. aasta otsus kohtuasjas 299/86: Drexl, EKL 1988, lk 1213, punkt 24).

34 Niisiis tuleb märkida, et esimesel Yaoundé konventsioonil puuduvad EÜ artikli 90 aluseks olevad eesmärgid. Nimelt on selle konventsiooni eesmärk nii selle konventsiooni artikli 1 kui ka selle I jao „Kaubavahetus" artikli 14 järgi edendada assotsieerunud riikide ja liikmesriikide vahelist kaubandust, tugevdades nende majanduslikke suhteid ning assotsieerunud riikide majanduslikku iseseisvust ning panustada seeläbi rahvusvahelise kaubanduse arengusse.

35 Järeldust, et esimese Yaoundé konventsiooni eesmärgist lähtuvalt ei ole nõutav minna selle artikli 14 tõlgendamisel kaugemale, kui tuleneb selle sõnastusest – mis annaks sellele sättele EÜ artikli 90 teise lõiguga analoogse ulatuse –, toetab lisaks tõlgendus, mille Euroopa Kohus andis kõnesoleva artikliga 14 peaaegu identsetele sätetele menetlustes, milles käsitleti vabakaubandussüsteemi loomisele suunatud lepinguid. Nimelt nentis Euroopa Kohus, et need sätted kehtestavad lepinguosaliste suhtes maksualase mittediskrimineerimise reegli, mis on sõltuvuses ainuüksi kindlaks määratud maksusüsteemiga hõlmatud kaupade samataolisuse tuvastamisest (vt 26. oktoobri 1982. aasta otsus kohtuasjas 104/81: Kupferberg, EKL 1982, lk 3641, punkt 26, ja 17. juuli 1997. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-114/95 ja C-115/95: Texaco ja Olieselskabet Danmark, EKL 1997, lk I-4263, punkt 31).

36 Veelgi enam, Euroopa Kohus on selgelt otsustanud, et niisuguse vabakaubanduslepingu sätte ulatus, mis on analoogne esimese Yaoundé konventsiooni artikliga 14, piirdub samasuguste toodete diskrimineeriva maksustamise keelamisega. Nimelt, mis puudutab 22. juulil 1972. aastal Brüsselis alla kirjutatud Euroopa Majandusühenduse ja Portugali Vabariigi vahelise kokkuleppe, mis sõlmiti ja kiideti ühenduse nimel heaks nõukogu 19. detsembri 1972. aasta määrusega (EMÜ) nr 2844/72 (EÜT L 301, lk 164), artikli 21 esimest lõiku, siis otsustas Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse Kupferberg punktis 42, et liikmesriigi poolt kõne all olevatest kolmandatest riikidest pärit toodete osas teatud tootjagruppide või tootegruppide suhtes sätestatud maksuvähenduse kohaldamata jätmine ei kujuta endast diskrimineerimist mainitud artikli 21 tähenduses juhul, kui kõne all oleva liikmesriigi turul ei ole ühtegi samasugust toodet, mille suhtes oleks sellist vähendust kohaldatud.

37 Seega tuleb järeldada, et esimese Yaoundé konventsiooni artiklis 14 ette nähtud keeld piirdub, vastavalt selle sõnastusele, samasuguste toodete diskrimineeriva maksustamisega ning ei puuduta seega tooteid, mis ei ole samasugused, kuid konkureerivad üksteisega.

38 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et Yaoundé konventsiooni artikliga 14 ei ole vastuolus selline Somaaliast pärit banaanide impordi maksustamine, nagu on ette nähtud seadusega nr 986/1964.

39 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kolmas küsimus

40 Oma kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas see, kui siseriiklik kohus kohaldab *standstill*-klauslit, mis sisaldub Lomé konventsioonidele lisatud protokollides banaanide kohta, eeldab niisuguse maksu suurendamise, nagu on seadusega nr 986/1964 kehtestatud maks, konkreetse mõju uurimist selleks, et määrata kindlaks, kas see seadus on nimetatud klausliga kooskõlas.

41 Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole täpsustanud, millisele Lomé konventsioonile ta soovib tugineda, siis tuleb sissejuhatuseks kindlaks määrata, millist neljast Lomé konventsioonist tuleb põhikohtuasja asjaoludest lähtudes arvesse võtta. Seoses sellega tuleneb Camari poolt kohtuistungil esitatud teabest, et import, mida

selles kohtuasjas vaidlusaluste maksudega maksustati, leidis aset peale 1. märtsi 1990. Kuna neljandale Lomé konventsioonile lisatud protokolli nr 5 (banaanide kohta) kohaldatakse vastavalt otsuse nr 2/90 artikli 2 lõike 1 punktile f ja määruse nr 714/90 artiklile 1 ja artikli 2 teisele lõigule alates 1. märtsist 1990, siis tuleb tugineda sellele viimasele konventsioonile.

42 Nimetatud protokolli artikkel 1 on *standstill*-klausel. Teiste sõnadega on selle sätte eesmärk tagada AKV-riikidest pärinevate banaanide pääs nende traditsioonilistele turgudele sellistel tingimustel ning võimaluste kohaselt, mis ei ole ebasoodsamad kui need, mis kehtisid selle jõustumise ajal. See juurdepääsu tagatis on kasutatav siiski ainult AKV-riikidest pärit banaanide osas ulatuses, mis vastab nimetatud sätte jõustumise ajal imporditud kogustele (eespool viidatud kohtuotsus Chiquita Italia, punkt 59).

43 Esimesed kolm Lomé konventsiooni sisaldasid kõik *standstill*-klauslit, mis oli sõnastatud sarnaselt sellele, mida on kasutatud neljandale Lomé konventsioonile lisatud protokolli nr 5 (banaanide kohta) artiklis 1 (eespool viidatud kohtuotsus Chiquita Italia, punkt 62). Esimene Lomé konventsioon jõustus 1. aprillil 1976 – see kuupäev on hetk, millest alates saab *standstill*-klausi kohaldatavusele tugineda (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Chiquita Italia, punkt 63).

44 Seega on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne teha kindlaks, kas põhikohtuasjas kõne all olevad maksud kehtivad imporditud banaanide osas ulatuses, mis vastab esimese Lomé konventsiooni jõustumise ajal – 1. aprillil 1976 – imporditud kogustele.

45 Mis puudutab täpsemalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimust, mis käsitleb kontrollimise läbiviimist, hindamaks niisuguse maksu, nagu on kõne all põhikohtuasjas,

suurendamise kooskõla *standstill*-klausliga, mis on sätestatud neljandale Lomé konventsioonile lisatud protokolli nr 5 (banaanide kohta) artiklis 1, tuleb märkida, et sellised suurendamised toovad endaga kaasa kõne all olevate banaanide hinnatõusu ning muudavad seega nende realiseerimise kõne all oleval turul raskemaks (eespool viidatud kohtuotsus Chiquita Italia, punkt 60). Seega ei eelda sellise suurendamise kontrollimine mainitud *standstill*-klauslit silmas pidades tavaliselt selle suurendamise konkreetse mõju uurimist impordile.

46 Siiski, mis puudutab oletust, mida pooled arutasid ning mille kohaselt on selle suurendamise eesmärk üksnes korrigeerida niisugust maksu, nagu on sätestatud seadusega nr 986/1964, tulenevalt inflatsioonist, tuleb nentida, et *standstill*-klausli eesmärk on vältida banaanide ekspordi seadmist ebasoodsamasse olukorda kui minevikus, mis puudutab juurdepääsu tema traditsioonilistele turgudele ja eelistele, mis tal nendel turgudel on (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Chiquita Italia, punkt 63), ja nii on see seotud neil turgudel tegelikult valitseva olukorraga.

47 Järelikult ei ole põhikohtuasjas kõne all oleva taolise maksu suurendamine juhul, kui see piirdub inflatsioonist tuleneva korrigeerimisega, et säilitada hüve tegelik püsival tasemel maksustamine, neljandale Lomé konventsioonile lisatud protokolli nr 5 (banaanide kohta) artikliga 1 vastuolus.

48 Eelnevat arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et siseriiklik kohus ei pea uurima konkreetset mõju, mida avaldavad niisuguse Somaaliast pärit banaanide impordi suhtes kehtiva maksu – nagu on ette nähtud põhikohtuasjas kõne all olevates õigusnormides – suurendamised võrreldes enne 1976. aasta 1. aprilli valitsenud olukorraga, et hinnata, kas need suurendamised on kooskõlas neljandale Lomé

konventsioonile lisatud protokolli nr 5 (banaanide kohta) artiklis 1 sätestatud *stand-still*-klausliga. Sellised maksu suurendamised, mis piirduvad selle korrigeerimisega tulenevalt inflatsioonist, ei ole siiski mainitud klausliga vastuolus.

Kohtukulud

49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Euroopa Majandusühenduse ja selle ühendusega assotsieerunud Aafrika ning Madagaskari riikide vahelise assotsiatsioonikonventsiooni, mis on allkirjastatud 20. juulil 1963 Yaoundé's, artikliga 14 ei ole vastuolus selline Somaaliast pärit banaanide impordi maksustamine, nagu on ette nähtud 9. oktoobri 1964. aasta seadusega nr 986/1964.**

2. **Siseriiklik kohus ei pea uurima konkreetset mõju, mida avaldavad niisuguse Somaaliast pärit banaanide impordi suhtes kehtiva maksu – nagu on ette nähtud põhikohtuasjas kõne all olevates õigusnormides – suurendamised võrreldes enne 1976. aasta 1. aprilli valitsenud olukorraga, et hinnata, kas need suurendamised on kooskõlas 15. detsembril 1989 Lomé's allkirjastatud**

neljandale AKV-EMÜ konventsioonile lisatud protokolli nr 5 (banaanide kohta) artiklis 1 sätestatud *standstill*-klausliga. Sellised maksu suurendamised, mis piirduvad selle korrigeerimisega tulenevalt inflatsioonist, ei ole siiski mainitud klausliga vastuolus.

Allkirjad